

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้บทบาทสมมติในการพัฒนาทักษะชีวิตที่ประสงค์ของเด็กรับทุนบาลในด้านความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการไม่แก๊งเพื่อนและการมีน้ำใจต่อเพื่อน และเพื่อศึกษาปัญหาของครูในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนในการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การสรุป และประเมินผล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กอนุบาลทั้งชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในตัวเมือง มีนักเรียน 2,000 กว่าคน มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมีชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 6 ห้องเรียน มีนักเรียนห้องเรียนละ 38 คน รวม 228 คน

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 38 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งสิ้น 76 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 6 ห้องเรียน ให้ได้มา 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 38 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน

1.2 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก เพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองจะได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ตามแนวของแซฟเทิล และกลุ่มควบคุมจะได้รับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ ตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยครูประจำชั้น

เป็นผู้ดำเนินการสอน ต่อจากนั้น ผู้วิจัยได้วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเวทีชิงประสงค์ของ
 เด็กวัยอนุบาลทั้งสองกลุ่ม (Pre-test) ด้วยแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเวทีชิงประสงค์
 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วคำนวณเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยลักษณะเวทีชิงประสงค์ก่อนการทดลองของกลุ่ม
 ทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้นิทานสมมติและกลุ่มควบคุม
 ที่ได้รับการสอนตามปกติมีคะแนนเฉลี่ยลักษณะเวทีชิงประสงค์ ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน
 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยลักษณะเวทีชิงประสงค์ก่อนการ
 ทดลองของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้นิทานสมมติ และการสอนตามปกติ

ลักษณะเวทีชิงประสงค์	ก่อนการทดลอง				t
	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการไม่แก้ง่าม	3.71	.69	3.95	.69	.03
ด้านการมีน้ำใจต่อเพื่อน	3.11	.72	2.89	.60	.16

P < .05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 2.1 แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเวทีชิงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล
- 2.2 แบบสังเกตลักษณะที่ไม่ดีชิงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล
- 2.3 แบบบันทึกเนื้อหาของครูในการนำบทสนทนาไปใช้ในบทเรียน ในด้าน

การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การสรุปและประเมินผล

2.1 แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล เป็นแบบวัดเชิงรูปภาพ (Non - Verbal test) แบบกำหนดคำตอบให้เลือกมี 3 ตัวเลือก เนื้อหาในแบบวัดประกอบด้วยลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล 2 ลักษณะ จำนวน 12 ข้อ ดังนี้

1) การไม่แก้งเพื่อน จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย การไม่ทำร้ายร่างกายเพื่อน 2 ข้อ การไม่แย่งหรือทำลายของเพื่อน 2 ข้อ และการไม่พูดว่ากล่าวล้อเลียนเพื่อน 2 ข้อ

2) การมีน้ำใจต่อเพื่อน จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย การแบ่งของเล่นของใครให้เพื่อน 2 ข้อ การช่วยเหลือเมื่อเห็นเพื่อนเดือดร้อน 2 ข้อ และการเสียสละให้เพื่อนชนะทำกิจกรรมร่วมกัน 2 ข้อ

แบบวัดนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลก่อนและหลังการทดลอง โดยวัดเป็นกลุ่มใช้เวลาในการวัดกลุ่มละประมาณ 40 นาที วิธีการทำโดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านแบบวัดให้นักเรียนฟังทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทีละข้อ ข้อละ 2 ครั้ง แล้วให้นักเรียนกากบาทคำตอบที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียว จนครบ 12 ข้อ (โปรดดูรายละเอียดคู่มือการวัดความรู้ หน้า 226-239) แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ถ้านักเรียนตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน หรือไม่ได้คะแนน (โปรดดูรายละเอียดการให้คะแนน หน้า 239)

ตัวอย่างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล

ข้อตัวอย่าง : "ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนหกล้มหัวเข่าถลอกและร้องไห้ นักเรียนจะทำอย่างไร"

การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก
วัยอนุบาล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง การใช้
แบบวัดและการตรวจให้คะแนนความรู้เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์

2.1.3 สร้างแบบวัดความรู้เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ และเกณฑ์
การให้คะแนน ประกอบด้วย ลักษณะที่พึงประสงค์ 2 ลักษณะ คือ การไม่แก่งแย่ง และการมี
น้ำใจต่อเพื่อน

2.1.4 นำแบบวัดความรู้ฯ ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษา
และแนวทางในการตอบแบบวัดความรู้ฯ

2.1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความรู้ฯ จากการทดลองใช้ แล้วนำไปให้
ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนการใช้
ภาษา และแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง

2.1.6 นำแบบวัดความรู้ฯ ที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน
และปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร
จำนวน 30 คน

2.1.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้ฯ เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์
โดยวิธีสูตร K-R20 ของ คูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson, 1937)
(Thorndike and Hagen, 1969) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้ฯ เท่ากับ .79

2.2 แบบสังเกตลักษณะที่ไม่งพึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล

แบบสังเกตลักษณะที่ไม่งพึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล มีลักษณะเป็นแบบบันทึก
ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงลักษณะที่ไม่งพึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล โดยครอบคลุมลักษณะที่ไม่ง
พึงประสงค์ 2 ลักษณะจำนวน 6 พฤติกรรม ดังนี้

1) การแก้งเพื่อน จำนวน 3 พฤติกรรม ประกอบด้วย การทำร้ายร่างกายเพื่อน การแย่งหรือทำลายของเพื่อน และการพูดว่ากล่าวล้อเลียนเพื่อน

2. การไม่มีน้ำใจต่อเพื่อน จำนวน 3 พฤติกรรม ประกอบด้วย การไม่แบ่งของเล่นของเข้าให้เพื่อน การไม่ช่วยเหลือเมื่อเห็นเพื่อนเดือดร้อน และการไม่เสียสละให้เพื่อน ขณะทำกิจกรรมร่วมกัน

แบบสังเกตนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้สังเกตพฤติกรรมที่แสดงลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กแต่ละคนใน 2 ลักษณะได้แก่ การแก้งเพื่อนและการไม่มีน้ำใจต่อเพื่อนขณะอยู่ในห้องเรียน ก่อนและหลังการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 07.30 น. - 15.30 น. ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

2.2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล ประกอบด้วยลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ 2 ลักษณะ คือ การแก้งเพื่อน และการไม่มีน้ำใจต่อเพื่อน

2.2.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรม ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากรจำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมกับการเกิดพฤติกรรม และแนวทางในการสังเกตพฤติกรรม

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรม จากการทดลองใช้ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง

2.2.5 นำแบบสังเกตที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน และปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากรจำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของแบบสังเกต

2.3 แบบบันทึกปัญหาของครูในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนในด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การสรุปและประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบบันทึกข้อมูลความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การเตรียมการสอน

การศึกษาแผนการสอน

การเตรียมสื่อ-อุปกรณ์

2. การดำเนินการสอน

ระยะเวลาที่ใช้ในการสอน

การจัดเตรียมสถานที่-ฉาก

การเลือกและกำหนดบทบาทผู้แสดง-ผู้สังเกต

ขั้นตอนการดำเนินการสอน

การอภิปรายสนทนา

3. การประเมินผล

การสรุปข้อคิดเห็น

การมีส่วนร่วมของนักเรียน

อื่น ๆ

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบบันทึกปัญหาในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียน ตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย และตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

2.3.2 สร้างแบบบันทึกปัญหาของครูในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนในด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การสรุปและประเมินผล

2.3.3 นำแบบบันทึกฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบและชี้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. แผนการสอน

ในการสร้างแผนการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การคัดเลือกลักษณะที่พึงประสงค์ มีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยได้รวบรวมลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กรับเลี้ยงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจากแบบสำรวจพฤติกรรมของเด็กรับเลี้ยง (โปรดดูแบบสำรวจพฤติกรรม ภาคผนวก ง) โดยครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 ทุกห้องทั้งหมด 6 ห้อง เป็นผู้ตอบแบบสำรวจแล้วหา ลักษณะที่พึงประสงค์มาจัดรวมเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ได้ 7 ลักษณะ ดังนี้

1) การกลั้งเพื่อน

การทำร้ายร่างกายเพื่อน

การแย่งหรือทำลายของของเพื่อน

การพูดว่ากล่าวล้อเลียนเพื่อน

2) การไม่รักษาสมบัติส่วนรวม

การขว้างปาทำให้ของเล่นเสียหาย

การฉีกทำลายหนังสือนิทาน

การขีดเขียนตามเครื่องใช้และฝาผนังห้อง

3) การรักษาความสะอาด

การไม่ล้างมือ

การทิ้งขยะไม่ถูกที่

การทำกิจกรรมศิลปะแล้วไม่ทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้

4) การรับประทานอาหาร

การรับประทานอาหารหกเกลื่อน

การเลือกรับประทานอาหาร

การขว้างปาเศษอาหาร

การรับประทานอาหารแล้วไม่เก็บภาชนะ

การพูดคุยกะรับประทานอาหาร

5) มารยาททั่วไป

การพูดไม่สุภาพ

การไม่กล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้ใหญ่ให้ของ

การไม่กล่าวคำขอโทษเมื่อทำผิด

การพูดคุยกันขณะเรียน

6) ระเบียบวินัย

การเล่นกันจนแค้น

การแย่งกันเข้าแถวรับของ

การวิ่งเล่นบนอาคารเรียน

การหนีครูไปเล่นขณะทำกิจกรรม

การไม่ใส่รองเท้าเดินบนพื้นดิน

การเล่นกันขณะเพื่อนนอน

การเล่นกันขณะครูสอน

7) การไม่มีน้ำใจต่อเพื่อน

การไม่แบ่งของเล่นของข้าวให้เพื่อน

การไม่ช่วยเหลือเมื่อเห็นเพื่อนเดือดร้อน เช่น เมื่อเห็น

เพื่อนหกล้มแล้วไม่ช่วยเหลือ

การไม่เสียสละให้เพื่อนขณะทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น

การไม่ยอมเบี่ยงให้เพื่อนมีส่วนร่วมในการเล่น

3.1.2 จากลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ทั้ง 7 ลักษณะ ผู้วิจัยได้เลือกลักษณะที่

ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยอนุบาลทุกห้องและเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำหรือเกิดขึ้นบ่อย ๆ จำนวน 2 ลักษณะดังนี้

1) การแกล้งเพื่อน

การทำร้ายร่างกายเพื่อน

การแย่งหรือทำลายของของเพื่อน

การพูดว่ากลัวเสียเพื่อน

2) การไม่ให้อำนาจต่อเพื่อน

การไม่แบ่งของเล่นของใช้ให้เพื่อน

การไม่ช่วยเหลือเมื่อเห็นเพื่อนเดือดร้อน

การไม่เสียสละให้เพื่อนจนหากิจกรรมร่วมกัน

3.1.3 ผู้วิจัยนำลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ที่ 2 ลักษณะมาสร้างแผนการสอน
เพื่อให้เด็กได้พัฒนาและปรับเปลี่ยนให้เป็นลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1) การไม่แก้งเพื่อน

การไม่ทำร้ายร่างกายเพื่อน

การไม่แย่งหรือทำลายของของเพื่อน

การไม่พูดว่ากล่าวล้อเลียนเพื่อน

2) การมีอำนาจต่อเพื่อน

การแบ่งของเล่นของใช้ให้เพื่อน

การช่วยเหลือเมื่อเห็นเพื่อนเดือดร้อน

การเสียสละให้เพื่อนจนหากิจกรรมร่วมกัน

3.2 การสร้างแผนการสอน

ผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอน 2 ชุด คือ แผนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ
ตามแนวของแซฟเทล และแผนการสอนปกติ ตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.2.1 การสร้างแผนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติตามแนวของแซฟเทล
มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.2.1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทสมมติจากงานวิจัย
ตำรา และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2.1.2 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1
พุทธศักราช 2536 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างแผนการสอน

3.2.1.3 ผู้วิจัยนำลักษณะที่พึงประสงค์ 2 ลักษณะที่ผู้วิจัยเลือกไว้ มาสร้างแผนการสอน โดยแต่ละลักษณะ ประกอบด้วย 3 พฤติกรรมรวมทั้งหมด 6 พฤติกรรมและแต่ละ พฤติกรรมนำมาสร้างเป็นเนื้อเรื่อง พฤติกรรมละ 4 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 24 เรื่องดังนี้

1. การไม่แก้งเพื่อน ประกอบด้วย

1.1 การไม่ทำร้ายร่างกายเพื่อน มี 4 เรื่อง

- 1) โกษอนของ
- 2) รองเท้าของน้อง
- 3) เขียวหงุดหงิด
- 4) ตามตามซีโมโห

1.2 การไม่แย่งหรือทำลายของของเพื่อน มี 4 เรื่อง

- 1) นวลกับนาง
- 2) ก้านกล้วยเป็นเหตุ
- 3) ของเล่นของแพร
- 4) หุ่นยนต์ของแก้ว

1.3 การไม่พูดว่ากล่าวล้อเลียนเพื่อน มี 4 เรื่อง

- 1) งานของดา
- 2) อุบัติเหตุของรุ่ง
- 3) ยิ้มอยากแสดง
- 4) ทราายเป็นเหา

2. การมีน้ำใจต่อเพื่อน ประกอบด้วย

2.1 การแบ่งของเล่นของใช้ให้เพื่อน มี 4 เรื่อง

- 1) ลูกบิดของใคร
- 2) ฟ้ำกับเพื่อน ๆ
- 3) เล่นด้วยกันสนุกกว่า
- 4) เล่นด้วยคนไม่ได้หรือ

มี 4 เรื่อง

2.2 การช่วยเหลือเมื่อเห็นเพื่อนเดือดร้อน

- 1) ใครก็ได้ช่วยที
- 2) รองเท้าหายไปในไหน
- 3) ฤงทมอนของเซียว
- 4) ช่วยดันด้วย

มี 4 เรื่อง

2.3 การเสียสละให้เพื่อนชนะหากิจกรรมร่วมกัน

- 1) ย้อยอยากเล่น
- 2) เกมโดมิโน
- 3) พลอยหางงาน
- 4) แสงชิงเกม

3.2.1.4 จากทฤษฎีของแชฟเทลซึ่งกล่าวถึงการใช้บทบาทสมมติ

ผู้วิจัยได้สร้างเรื่องที่มีสัมพันธ์กับลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้ 24 เรื่อง แล้วได้จัดทำแผนการสอน 24 แผน ตามทฤษฎี 9 ชั้น ของแชฟเทล (Shaftel, 1967) ดังนี้

- ชั้นที่ 1 ยื่นเครื่อง (นำเข้าสู่เรื่อง)
- ชั้นที่ 2 เลือกผู้แสดงและกำหนดบทบาท
- ชั้นที่ 3 จัดฉากและเตรียมการแสดง
- ชั้นที่ 4 เตรียมผู้ชมและผู้สังเกต
- ชั้นที่ 5 บรรยายและแสดงบทบาทสมมติ
- ชั้นที่ 6 อภิปรายและประเมินสถานการณ์
- ชั้นที่ 7 แสดงซ้ำอีกครั้ง
- ชั้นที่ 8 อภิปรายและประเมินสถานการณ์อีกครั้ง
- ชั้นที่ 9 แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปข้อคิดที่ได้

จากการแสดง

3.2.1.5 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านพิจารณาให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 การสร้างแผนการสอนตามปกติ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 พุทธศักราช 2536 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างแผนการสอน

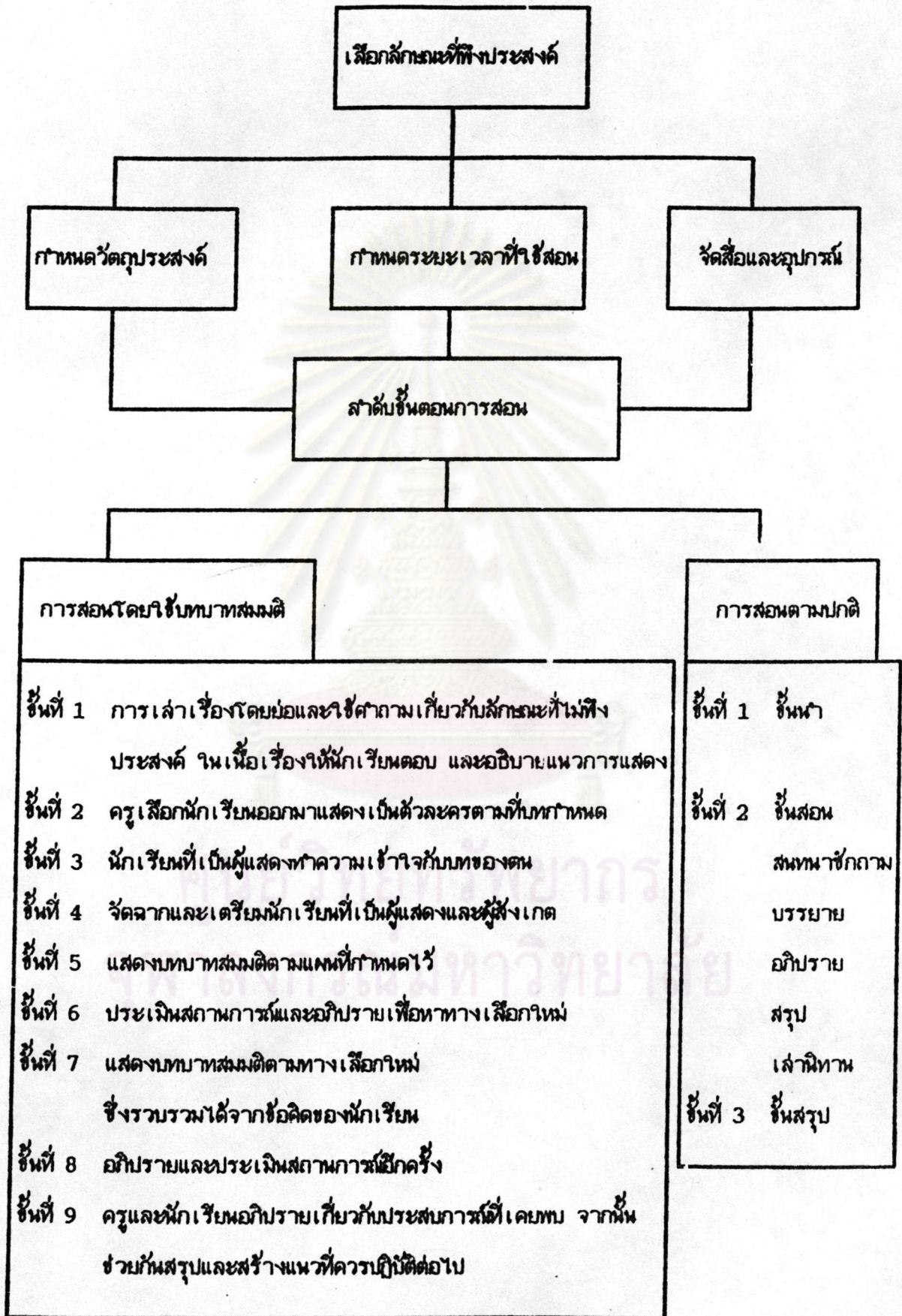
3.2.2.2 ผู้วิจัยนำแต่ละเรื่องที่สร้างขึ้นแล้วทั้ง 24 เรื่อง มาจัดทำแผนการสอนตามปกติ ตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 พุทธศักราช 2536 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการสนทนา, ชักถาม, บรรยาย, อภิปราย, สรุปและเล่นนิทาน

3.2.2.3 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3 เปรียบเทียบกรอบความคิดในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติตามแนวของแชฟเฟิล และแผนการสอนตามปกติ ตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1 เปรียบเทียบกรอบความคิดในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและ
การสอนตามปกติ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะชีวิตที่ประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปวัดตัวอย่างประชากรทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองโดยการวัด เป็นกลุ่มใช้เวลาในการวัดกลุ่มละประมาณ 40 นาที

4.2 นำแบบสังเกตลักษณะที่ไม่ตั้งใจประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปสังเกตตัวอย่างประชากรทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองโดยการสังเกตเด็ก เฉพาะในห้องเรียนกลุ่มละ 1 สัปดาห์ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ตั้งแต่เวลา 07.30-15.30 น.

4.3 ดำเนินการทดลองสอนกับกลุ่มทดลองด้วยแผนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติตาม แนวของแซฟเทิล จำนวน 24 แผน และกลุ่มควบคุมด้วยแผนการสอนตามปกติ ตามแนวการจัด ประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 24 แผน (โปรดดูรายละเอียดแผนการสอนในภาคผนวก ค) โดยทำการทดลองสอนสัปดาห์ละ 3 แผน แผนละ 1 วัน วันละประมาณ 30 นาทีรวมเวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ (โปรดดูรายละเอียดตารางการจัดกิจกรรมในภาคผนวก ค)

4.4 นำแบบวัดความรู้และแบบสังเกตลักษณะที่ไม่ตั้งใจประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล ชุดเดิมไปวัดและสังเกตตัวอย่างประชากรทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยวิธีการเดิม หลัง การทดลอง

4.5 นำแบบบันทึกปัญหาของครูในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนงานด้าน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การสรุปและประเมินผลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ครูผู้สอนบันทึก ข้อมูลความคิดเห็นหลังการทดลอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำผลจากการวัดความรู้เกี่ยวกับลักษณะชีวิตที่ประสงค์ของเด็กวัย อนุบาลมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำคะแนนที่ได้จากการวัดความรู้ก่อนและหลังการ ทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อทดสอบ ค่าที (t-test) ดังนี้

1. ค่าพหาค่าที่ แบบ Dependent เพื่อทดสอบว่าคะแนนความรู้เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กร่วมอนุบาลของกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. ค่าพหาค่าที่ แบบ Independent เพื่อทดสอบว่าคะแนนความรู้เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กร่วมอนุบาลหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

5.2 ผู้วิจัยนำผลจากการสังเกตลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กร่วมอนุบาลก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกัน

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนจากแบบบันทึกของครู และมาสรุปเป็นความเรียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย